

a fészekben, tehát vagy itt hagyták a madarak, látván, hogy felfedezték őket, vagy csak még ezután költöttek volna. Igazán nagyon bántott, hogy miért nem vártam tovább, miért bontottam meg az oly sok időbe s fáradságba került fészket, minden haszon nélkül!

Székesfehérvár, Tobak-u. 9.

Fábián Gáspár.

A gólya-törvényszék. Becces lapja 15-ik számában Zelles Aladár úr „Bosszú az állatvilágban“ czímmel egy cikket közöl, melynek a gólyára vonatkozó pontjához egy „kis esetet“ magam is elmondok, melyet évekkkel ezelőtt egy biharmergyei ismerősömtől hallottam, ki is azt saját tapasztalata alapján mondotta el, amit érdekesnek tartok a feljegyzésre, mert egyik ritka példa, hogy nem a sértett fél vesz elégtételt, de ügyét magáévá teszi az egész gólya-közletség is.

Sz. J. ismerősöm falusi lakának kéményén minden tavasszal pontosan megjelent a gólyapár, fészket kiigazította s rendes idő múltán bekövetkezett a családi esemény s a fészket megtelt kis gólya-fiakkal.

Amint a fiókák felcseperedtek s az anyai gond szünetelőben volt, amíg a hím élelmiszer után látva a mintegy negyed órányi távolra fekvő tóhoz repült, egy idegen udvarló látogatta meg a gólyamamát, de pontosan tovaröpült, mielőtt a hím az élelemszerzés helyéről előkerült; a nőstény pedig rögtön leszállott az udvarba s a nagy kád vizében ugyancsak alaposan megmosakodott s így szállt fel ismét fészkére.

A háziak a hosszabb ideig tartó eme furfangot sokáig

megfigyelték, a hím gólya azonban mit sem sejtett. Egy napon azonban sajátságos eset adta magát elő. Az idegen udvarló ismét pontosan megjelent s betartotta a félórai udvarlási időt, mely után távozott.

A nőstény ismét leszállott, hogy mosakodjék, de hiába! A kertész a nagy kád vizét még reggel kiöntvén, a kád üresen állott s nem volt a nőstény számára sehohol toailette-szoba s így a mosakodás is elmaradt.

A hím ekközben haza érkezik s nemtetszésének zajos kelepeléssel adott kifejezést s érezte, hogy nincs rendén a családi széna.

Másnap nagy zaj kerekedik, mit az egész környékbeli gólyahad kelepélése okozott, soká kóvályogtak a levegőben a vétkes nő fészke felett, míg végre őt megrohanva, csőrükkel holtra vagdalták.

A következő évben üresen maradt a fészkek s meglehet, üres az ma is, erről azonban nincs biztos értesülésem.

Ez az eset analóg a Zelles úr féle történettel s érdekes világot vet a gólya életébe, hol a vétkest az egész közletség előzetes tanácskozás után ily kérlelhetetlen szigorral sújtja.

Ismeretes egyébként a gólyaközletség azon eljárása is, miszerint az őszi elköltözés előtt gyülekezést tartanak s az út terhét el nem viselhető beteges testvéreket csőrükkel agyonverik; ily őszi gyülekezés helyén, amint ezt a dolgot megfigyelő pásztoremberektől hallottam, egypár gólya rendszerint összetört tagokkal élettelenül ott marad.

Bársony János.



Vadászat.

Vaddisznó-históriák.

Nyaráló volt az istenadta. A fővárosból költözött a mi fatornyos hazánkba, friss levegőt szívni, meg vadászni. Jó fiu lett volna különben,

csak nagyon büszke volt a vadász-tudományára, no meg az irigység is sok szenvedést okozott neki.

Kitünő és páratlanul képzett apróvad-vadásznak, kutyaidomárnak tartotta magát, a valóságban pedig nem volt más, mint egy tipikus vasárnapi puskás.

Kibérelte a szomszéd községi határ vadászati jogát; kerített valahonnan egy zsemlyeszínű kopó-, vizsla- és vérebkeve-

réket s nagy szorgalommal járta a kukoriczásokat reggeltől napestig, bodor füstöket eregetve kétesövű flintájából. Ha néha azután jó szél fúj s belevitte a seréket pár jámbor fogolyba, kifüggesztette a tarisznájára s büszkén himbálva járta be a falut, kerülő utakon térve otthonába.

Ez, idáig nagyon jól ment volna, hanem egyszer csak valahol összetalálkozott a nagyravágyás és elégedetlenség ördögével s az felforgatta az eszét. Elhatározta, hogy felcsap nagyvad-vadásznak.

Hamarjában bérelt magának egy darab erdőterületet s büszkén hirdette, hogy ezentúl cserkészni fog s halálmegvetéssel űzi a dühében tajtékzó hatalmas agyarasokat.

Nem tudom, miért épen reám fáj a foga, a mikor kinyilatkoztatta, hogy még engemet is le fog húzni, hogy

megpukkadok irigységemben, annyi szarvast és vaddisznót ló majd.

Azt hitte szegény, hogy az csak úgy megy, mint a foglyászat. Elég, ha vesz egy látesövet, büchs- fegyvert (vasárnapi puskások fegyvere) meg egy szép sárga, gummitalpú cipőt s kész a nagyvad-vadász. No de keserűen megtanulta, hogy ahhoz tudás, sok tapasztalat és nagyon kevés szelesség szükséges.

Ettől az időtől kezdve a foglyok és nyulaknak kitünő dolguk volt; nagy békességet élveztek. A serétes puska is kegyvesztett lett. Hétszámra nem nyult hozzá senki, érintetlenül lógott a fogason egészen berozsdásodva szégyenében. Most csak szarvasokról, disznókról és bakokról álmodozott a gazdája.

Polyton az erdőt bujta s esatangelásai közepette talált is vadat eleget, de lövéshez soha sem jutott, mert mindig csak akkor vette őket észre, mikor már kimondhatatlan részöket mutogatva, pár ugrással eltűntek a sűrűségben. Legtöbbször azonban csak a menekülő zörgésüket hallotta. Persze, ha csak lehetett, rossz széllel és cigarettázva járta be a cserkészösvényeket, mert a jó vagy rossz szelet mesének, képzelődésnek tartotta.

Eljött a bögés ideje is, de bizony egy kis üsző horjunál egyebet nem hozott neki — melyet egy 14-es bika helyett lőtt agyon.

A bögés után, az őszi lombhullás elől beköltözött a fővárosba, de azért vasárnaponkint hűségesen megjelent mindig repedésig megtömött hátizsákkal s vérmes reményekkel az erdőn. Más ember üres tarisznájával megy ki s telive tér vissza. Ő megfordítva csinálta: telepakkolva ment ki s mindig üres tarisznájával tért haza.

Beköszöntöttek a téli hónapok — eljött január s megszünnvén a szarvastehen lelövés is, a mi nimródunk kimaradt egészen. Eltette vadászzenvedélyét a jövő évre, mint a bundát szokták — s beérte azzal, hogy zöld posztó revieren, hosszú bottal, fehér és piros, nagy elefántesontgolyókkal vadászson kis fabábokra.

Ekközben történt, hogy Diana kegyéből sikerült egy hatalmas vadkant, vaezkából kiugraszta elejtenem.

Ritka nagy példány volt s amint az erdőről szánon behozták, összeszaladt csudájára a falu népe. Ki bámulta, ki pedig átkozta, hogy te etted meg, gyalázatos, a kukoricámat, no de meglakoltál érte, nem eszel több málét stb.

Télen kevés a pletyka-tárgy; hamar híre járt a környéken az esetnek — nagyított kiadásban, mint a hogy már rendszeren lenni szokott — s megtudta a mi Elemér (mert így hívták) barátunk is.

Nosza felpeszduilt benne a szunnyadó nimródi vér, odacsapta a dákót és rohant pakkolni. Ezt a szégyent már csak nem hagyhatja. Ha én lőttem, akkor ő is fog löni, nagyobb, szebbet, kettőt.

Másnap tisztára maródivá gyalogolta magát, de vad-disznó bizony azért nem akadt — azaz, hogy mégis.

Estefelé, amint nagy szomorúan gubbaszt a szekéren, mely az erdőről fatornyos hazámba szállította, mely mellesleg mondva vasútállomás, — egy dombocska tetején, a szántóföldek között kacskaringózdó dülő út mellett megpillant egy disznót, amint az egy néhai krumpliföld szélén kutatást rendezett. A kocsirol legrani, a puskát remegő kézzel a tokból kirántani, kapkodva megtölteni, pillanat műve volt s most az egyszer, daczára az ominózus rossz szélnek, sikerült a fenevadat 20 lépésre becserkészni.

Nekifohászkozva jól megezelozta s önelégülten, hogy mégis valahára meglesz a hön óhajtott diadal: lesz vad-disznó — elsütötte büchs-egyvere expressz csövét.

A füst elszállt — s a disznó, mely épen egy fagyos krumplira akadt, felütötte fejét s kedélyes csámcsogással nézte lázas ellenfelét, hogy mit is akar az tulajdonképen vele, miért zavarja jóízű kosztolásában.

A lövésre a domb másik oldalán 2 ordítózó, kiabáló gyerek jelenik meg, erősen hadonázva kézzel-lábbal, de ezt a mi vadászunk a csata hevében nem hallja, nem látja s ráfogja fegyvere sima csövét is: Durr! . . .

Hörögve dül el a nagy állat s reszkető lábait az égnek meresztve, kiadja ártatlan páráját.

Puskásunk megtörülgeti gyönyöző homlokát s büszkén konstatálja a gyönyörű vállaplövést.

Öröme azonban nem tart sokáig, mert odaér a két kiabáló gyerek, kik már azóta bögsre fogták a dolgot s zokogva siratják el szép koczájokat, mit a szomszéd majorra hajtottak el kézfogóra.

Ezt hallva, hősünknek

„ . . . arcza szobor lesz, lába gyökér;
Sebből pirosan buzog a vér;
Könye se perdül, jajja se hallik,
Csak oda kap, hol fészkel az agy“ —

„ . . . S vadúl a pénzt zsebből kiragadja,
A koca árát mind leolvassa
S bakaimádsággal rohan el,
Nevetni szemébe senki sem mer.

Annál többet mulatott rajta titokban az egész környék. Egész szállóigévé vált az „Elemér disznója“.

Még most is, ha valaki extázisba akarja hozni, csak annyit kell neki mondani, hogy „röff“ — kész érte rögtön embert is ölni.

Azóta már zsemlyeszínű kutyáját is terítékre hozta ózbak helyett, de a nagyvad-vadászattól még mindig nem gyógyult ki. Gyógyíthatatlan. Ha csak hamarjában fel nem találják a vadász-szerűmot.

* * *

A disznóhistóriát rég elfeleddék már, nem beszélt róla senki. Ugy voltak vele, mint a szép új nótával. Megterem a nép ajkán, vagy valamely zeneszerző zsidógyerek húrjain — felkapják s egy darabig folyton azt dalolja boldog-boldogtalan. Azután egyszerre csak ráúnnak s nem

hallani többet, legfeljebb egy-egy vidéki cigány gyujt rá olykor, ha kifogy az újakból.

Hanem mostanában előadta magát valami, a melylyel kapcsolatban Elemér barátunk nem csekély bosszúságára megint felelevenedett a dolog. Ez a valami pedig én velem történt meg a következőképen:

Egy délután kint jártam szarvastehenekre cserkészni. Sötétedni kezdett már, midőn egy istentelen sűrű vágáson keresztül — a csérkészűtnak úgy kellett kerti ollóval helyet vágni benne — hazafelé vettem az irányt.

Ki-ki gondolataiba merülve, teljesen nesztelenül haladtunk hű vérebemmel az úton. A haraszt nem zörgött lépteink alatt, átázott egészen, csupa lucok volt a sok ködtől, permetező esőtől. Aludni tért a rigó, elhallgatott a szajkó, a csacsogó szarka. Mind elültek már éji nyugalomra ezek az ősz fülemüléi.

A kecskefejő tyurrogása, a dugóbogár zúgása nem zavarta a csendet, mint nyári éjeken; csúnya, borús, nedves ősz volt, csak a bokrokról potyorászó vízesőpek zörgését lehetett hallani.

Képzetelem elkalandozott, visszavitt az üde zöld, márdallos májusha, az életet, örömet sugárzó nyárba. S a mint végigtekinték a tájon s mind ennek csak pusztulását, szomorú, letarolt nedves sírját látom: fájó sóhaj szakad fel keblemből.

Meregésemből egy mormogó hang térít magamhoz. Hirtelen megállok fülelni; s íme, jobbra a sűrűből több helyen gyenge moszatolás és kedélyes mortyogás hallatszik. Semmi kétség, ezek vaddisznók. Gyorsan lekapom a fegyvert vállamról s arczhoz emelve, végigtekintek a csövön, hogy vajjon lehet-e még a legyet s irányzékot látni a félhomályban? Nagy nehezen még össze birtam hozni őket.

Kutyámat lefektetve a csérkészűtra, valami nyilas után néztem, melyen be tudnék jutni a sűrűségbe. Nem sokáig kellett keresnem. Pár lépést menve lefelé, egy szarvas vagy disznó által tört keskeny kis ösvényre akadtam.

Szépén négykézláb — más-képen nem lehetett — magam is mörögő hangokat hallatva bújtam a turkáló disznók felé.



Odacsúsztam hozzájuk valami 15—20 lépésre. Két darab tőlem balra turkált, de szemközt s így a homályban nagyon kis célpont volt. Vártam tehát. Majd csak megfordul valamelyik s az oldalára biztosabb lesz a lövés.

A jobb oldalról is lehetett hallani egynek a moszatolását s a meglepedés hangján morfondírozva magában, lassan húzódott lefelé másik két társához. Még pár lépés s előttem áll keresztben egy szép két éves süldő a vadösvényen.

Négykézláb helyzetemből lassan feltérdepelve, épen célba akartam venni, midőn ismét jobbfelől az eddigieknél sokkal vastagabb morgást — rőfögést hallok. Ahá, ez lesz a kan. Várjuk meg, míg közelebb húzódik s láthatóvá válik. Inkább lövök kant, mint koczárt.

A süldő ezalatt elvonult előttem s csak homályos körvonalait láthattam már a sűrű bokrokon keresztül. Én nem sokat törődtem vele, egész figyelmemet az öreg felé fordítottam.

Már majd kinéztem a szemeimet, midőn az összevissza kuszált ágak között valami világos foltot pillantok meg. . . . Mi az ördög lehet az? . . . Egyszer csak kibújik a feje, majd a teste egy szép nagy disznónak . . . Tiszta ezüstfehér a szőre s ökölnyi fekete pettyek a hátán . . .

Ejnye, hogy a fészkes fe Így bujkálni hiába! No ezek ugyan jól becsaptak. De jó, hogy nem lőttem meg azt a kis fekete süldőt, milyen nagy szégyent hozott volna a fejemre.

Azzal térdeplő helyzetemből nagy mérgesen felállok, ott akarván hagyni a megszökött szelid disznókat a faképnél, midőn első mozdulatomra a tarka disznó nagyot fúj s mint a villám tűnik el a sűrűségben, magával vive fekete társait is.

Hm! a szelid disznó nem szokott így viselkedni. Talán mégis reá kellett volna löni. Hátha valami albinó, vagy elvadult házidisznó, mi elkoreshatja vaddisznó-állományunkat.

Hazaérve, tüstént utána jártam, hogy nem-e szökött el, nem-e hiányzik valakinek egy fekete foltos fehér disznója. Azt a választ nyertem, hogy nincsen is a környéken olyan tarka fajta senkinek, meg azután nem is vészett el. Bezzeg keresem azóta mindég a pöttyös disznót, de nem tudok rájuk akadni.

Az emberek jót mulattak ezen a disznóhistorián is. Kinevettek engem is, meg azután — felmelegítve a másik történetet — Elemér barátunkat is. Lám, ilyenek a mi vadászaink, az egyik a szelidet vadnak, a másik a vadat is szelidnek nézi.

Én pedig azzal vigasztaltam magam, hogy jobb ez így, mintha fordítva lett volna.

Gyöngyöshalászi Takáts Gyula.

Kétféle borzvadászat.

Gyönyörű nyári est volt. Gondolva egyet, vállamra kaptam puskámat és kimentem az akáczos „remiz“-be, hol már több alkalommal borz nyomait vettem észre.

Csendesen ballagtam, alkalmas rejtekhely után kémlelődvé.

Hosszas keresgélés után felfedeztem egy bodzabokrot, melynek földig lehajló lombos ágai kitűnő rejtekhelyül szolgáltak.

Lehetőleg zaj nélkül tisztítottam ki a kilövést akadályozó galyakat.

A leshelyet így rendbehozva, leültem a földre és hallgatóztam.

A remizben mély csend honolt. Minden állat pihent, szunnyadott s csak néhány felzavart madár hasította keresztül a levegőt, magának biztosabb pihenő helyet keresve.

Idejében érkeztem a leshelyre. Kiállhatatlan szunyog-

sereg gyűlt össze körülöttem és siralmas hangon hegedültek. Egy-egy pedig véremet lopta. Eleinte türtem szemtelenségüket, de megsokalva a dolgot, egynehányat széjjelapítottam.

Amint így a szunyogokkal foglalkoztam, tőlem jobbra halk zörejt ütötte meg fületem.

Körülbelül 40 lépésre valami tömeget láttam mozogni, de hogy miféle állat lehetett, nem bírtam kivenni.

Mittevő legyenek, lőjek? Hátha egy semmi vérszt sem sejtő tapsifüles? Vagy egy a remizből lassan kisompolygó róka? Egyik sem érdemes arra, hogy miattuk az egész éjjelt az erdőben töltssem, — mert már $\frac{3}{4}$ 11-re járt az idő — és hagyjam magam a szunyogoktól összezecipdesni.

Hátha az, a mit keresek?

Mégis löni fogok, gondoltam, midőn a mozgó tömeg oldalt fordult felém és teljesen kivehető volt.

Felismertem benne az én állatomat. Nem sokáig vártam, mert rögtön lőttem és a szürke ruházatú „tengerilopó“ mozdulatlanul feküdt.

Hátamra kötöttem és hogy nagy kerülőt ne tegyek, a fasorok között rövidebb úton igyekeztem a remizből kimenni.

Pontosan 11 óra volt.

Egyszerre megpillantok előttem egy fekete színű állatot. — mert az éj tette feketévé — de csakhamar eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Odaérve, egy lyukat találtam és gyufát gyújtva annak bejáratánál, egészen friss borznyomokat vettem észre.

Ez éjjel, miután már későn volt, nem bújik ki odujából, gondoltam és elsímitva a bejáratot, haza mentem. Az úton egy tervet eszeltem ki s mint majd látni fogjuk, az sikerült is.

*

Midőn az éjjel haza mentem, borús volt, de reggel kiderült.

Magamhoz vettem fegyveremen kívül két dresszirozott daxlimat, ezeken kívül pedig két embert ásóval és csákánnyal. Elindultunk.

Kiérve a helyszínre, az általam elsímitott bejáratnál semmiféle nyom nem volt látható, tehát a borz feltétlenül benn van.

Oldalkijárást sehol nem volt, amit nagyon esodáltam, mert ritka az a borz vagy róka, mely lakása készítésénél esetleges menekülő utat nem készítene egy másik irányban kifelé.

Az egyik daxlim, Falkó, rögtön megszimatolta a borzot és befelé kíváncszott, de erősen tartottam a zsinegen és csak akkor bocsájtottam be a lyukba, mikor a két ember elég tágra ásta a bejáratot. A másik, Mirr, nem ment be addig, míg ugatást nem hallott. Ekkor megjött a vadászni való kedve és rohant befelé. A két ember folytonosan ásott, míg én a puskámmal készen állottam — lövésre.

Mirr kirohan, közvetlen utána és Falkótól üzve a borz tűnik szemem elé. Midőn oldalt fordult tőlem, lőttem és ő kegyelme megnyugtázta az utána küldött 4-es számú ólomgömböcskéket — felfordult.

A borzvadászatnak ez a módja sokkal érdekesebb és élvezetesebb reám nézve. Már hogy többi vadász-kollegáimra is az-e, azt nem tudom, de előnye az is, hogy azok az átkozott szunyogok nem szekirozzák az embert.

Nagy volt örömem, de még nagyobb volt a két sárga tácskómé.

Sommerfeld Arthur.

